

PRAKTIJK - TIPS

ratten- en muizenbestrijding

D. P. Kempe,
voorlichtingsambtenaar afd. Bestrijding van Ongedierte

1. Maisteelt

Geregeld doen zich problemen voor met ratten en muizen bij mais. De maisteelt, met name de snijmais, ondergaat een enorme ontwikkeling in ons land. In een 5-tal jaren is die ongeveer vertienvoudigd.

Schade. Wanneer kan schade in mais door ratten en muizen optreden? Er zijn enkele gevallen bekend dat kort na het zaaien de korrels uit de grond gehaald werden; dit gebeurde dan via gangen onder de grond.

Ook in het begin van de groei kan nog veel schade worden aangericht.

Zodra echter de mais ontwikkeld is tot een grotere plant, is ze niet aantrekkelijk meer voor de ratten.

Doch reeds kort nadat de kolf zich begint te ontwikkelen, worden de ratten actief en zoeken het maisveld op. Een slecht onderhouden ruigbegroeide slootkant is voor het ongedierte een ideaal uitgangspunt om van daaruit het veld in te trekken. De trek naar de maisvelden wordt nog groter als het graan van het land is.

De aantrekkelijkheid van de maiskorrels is de kiem, dikwijls blijft de rest van de korrel liggen.

Schade voorkomen. Wat te doen om schade te voorkomen? Een eerste vereiste is ervoor te zorgen dat sloot- en walkanten geen schuilplaats bieden; dus schoon houden.

Daarna bestrijden; daarvoor zijn diverse mogelijkheden:

- * het ingraven van PVC-buizen van tenminste 70 cm lang;
- * het plaatsen van voederkisten;

* geregeld controleren of het lokaas opgenomen is en zonodig bijvullen. In de meeste gevallen is maïs zo aantrekkelijk dat haver als lokaas nauwelijks wordt opgenomen.

Voor de bestrijding van ratten blijken zonnepitten als lokaas de beste oplossing; zijn er ook muizen, gebruik dan in dezelfde kist of koker ook haver; pitten zijn nl. minder aantrekkelijk voor muizen.



*Maiskuil.
Links twee gaten van ratten.*

*Alle foto's in dit artikel zijn van
D. P. Kempe.*

Extra grote voederkist bij maiskuil.



Voederkist in walkant bij maisveld.



*Maissilo en voederkistje.
Route ratten via stapel tegels en afhangend plastic.*

Wordt snijmais ingekuuld, dan opgelet, want de schade in de kuilen door ratten kan enorm zijn. Een eerste vereiste is de mais, die tijdens het inkuilen gemorst wordt, goed op te ruimen daar deze anders een trekpleister voor de ratten is.

Is de kuil afgedekt, wees ook dan op uw hoede; de ratten zijn direct in de buurt. Noodzaak is, voldoende voederplaatsen om en bij de kuilen.

Een extra beveiliging is het plaatsen van voederkokers of -kisten in sloot- en walkanten in de directe omgeving.

Leg tegen de kuil op elke drie meter een oude deur, een stuk golfplaat of i.d. en leg daaronder het lokaas in buizen of kisten uit.

Wordt de kuil in de wintermaanden opengemaakt, zorg dan voor extra voederplaatsen bij de opening en ruim steeds de gemorste mais op want deze is een lokmiddel voor de ratten. In de gevallen dat de kuilen met plastic worden afgedekt, geldt dezelfde manier van bestrijden.

Er zijn diverse gevallen bekend dat de ratten onder het plastic zijn doorgedaan, zodat dan ogenschijnlijk de gaten ontbreken, maar de schade is er zoals dan later blijkt, niet minder om. Ook waar de mais in silo's wordt gedaan, is bestrijden noodzakelijk, want voor de ratten is er altijd wel gelegenheid om in de silo te komen.

Er zijn gevallen bekend dat een derde van de totale hoeveelheid opgeslagen mais niet meer geschikt was voor veevoer; oorzaak ratten.

Voorkómen is ook hier beter dan genezen en dat kan met een beetje moeite en weinig kosten.

2. De volkstuin

Het aantal klachten over ratten in volkstuinten neemt steeds toe, waarvoor verschillende oorzaken zijn aan te voeren:

- a. het niet schoonhouden van wal- en slootkanten of het in de kant gooien van tuinafval. Ook composthoopen zijn schuilplaatsen voor ratten en/of muizen;
- b. in toenemende mate worden tuinhuisjes geplaatst die dan als zomerverblijf dienst doen. Dan komen, als men niet attent is, de problemen. Men neemt eten mee, de resten zijn dan voor de vogels, maar ook de ratten weten die resten te vinden.

Het afval in plastic zakken staat in de meeste gevallen buiten en ook dat trekt ratten aan. Bij veel volkstuinten wordt het vuil niet regelmatig opgehaald waardoor dit te lang blijft staan.

Bij de tuinhuisjes wordt dikwijls een kist of hokje geplaatst voor opslag van tuingereedschap e.d. Op zich een goede oplossing want ook losliggende rommel biedt schuilplaats aan de ratten; maar denk eraan dat de ratten ook **onder** de bergplaatsen een schuilplaats vinden.

Geef de ratten geen kans: zet de te plaatsen bergruimte op 4 palen van 50 cm hoog, eronder kunt u het dan schoonhouden en de rat mist zijn schuilplaats.

Zonder voedsel en schuilplaats verdwijnen ze snel. Plaats desnoods een voederkist met lokaas; komt er dan toch een rat, dan is het snel met hem gebeurd.

Een veel voorkomend probleem in de tuinen is de woelrat, die vanuit het water opererend, veel schade veroorzaakt aan bomen, bloemen en groenten. Voor deze boosdoener is de beste oplossing: vangpotten plaatsen in de slootkant (zie ook „Rat en Muis” - oktober '75).

3. Watertoerisme

Het watertoerisme neemt hand over hand toe en het gevolg is: meer ratten. Eten en nestelgelegenheid zijn voor de ratten, willen zij zich in hun element voelen, een eerste vereiste. Van voedsel zijn ze verzekerd als zij in de buurt komen van onze varende vakantiegangers en de waterkant, veelal begroeid, biedt een goede schuilplaats.

Bij onderzoek is mij gebleken dat veel watertoeristen het afval overboord gooien, soms wel volle vuilniszakken, in meerdere mate kleine hoeveelheden.



Drijvende voederkist in jachthaven.

In de jachthavens en in het hoogseizoen ook daarbuiten, liggen veel boten en jachten, de bewoners hiervan voorzien de ratten van voedsel. En het ongedierte kómt. Dus in de eerste plaats geen afval of etensresten in het water gooien.

Houdt er bij het voeren van watervogels rekening mee dat nog vele anderen óók voeren; en wat de vogels niet opeten is dan later voor de ratten.

Bestrijden is mogelijk:

- a. door het ingraven van PVC-buizen;
- b. door het plaatsen van voederkisten onder aanlegsteigers.

Een andere mogelijkheid vond de heer Suurd uit Dirksland (gemeentelijke bestrijder in dienst van het waterschap Middelharnis). Hij maakte een drijvende voederkist hetgeen een geslaagde uitvinding bleek te zijn. Ratten maken nl. graag gebruik van de drijvende woning met gratis consumptie.



Dezelfde voederkist van dichtbij gezien.